

Всеукраїнська науково-практична конференція
«Проблеми сучасної агроінженерії, енергетики і транспортних технологій в системі
природокористування»

Оптимізація технологічних процесів у збирально-транспортному комплексі для підвищення ефективності вирощування та збору пшениці є важливим кроком до забезпечення сталого розвитку сільського господарства. Дослідження показали, що застосування сучасних методів управління та автоматизації на етапах збору та транспортування пшениці може значно знизити витрати на паливо, зменшити час на виконання операцій і підвищити точність та швидкість обробки врожаю.

Використання новітніх механізмів, таких як комбайни з високою продуктивністю та системи GPS-навігації для точного контролю руху техніки, дозволяє зменшити втрати зерна та збільшити якість збору. Завдяки цьому, досягається не лише економічний ефект, а й покращення екологічної ситуації, оскільки скорочується використання хімічних засобів та знижуються викиди в атмосферу.

Важливим аспектом є інтеграція даних з різних етапів агрономічного циклу, що дозволяє здійснювати моніторинг стану посівів, виявляти проблеми вчасно і коригувати технологічні процеси. Системи обробки великих даних та штучний інтелект в агроіндустрії допомагають передбачати потреби в ресурсах, що дозволяє більш раціонально використовувати наявні матеріали та забезпечувати високий рівень продуктивності.

Отже, впровадження інновацій у збирально-транспортному комплексі для збору пшениці є ключовим фактором для зростання ефективності аграрного виробництва, зменшення витрат та підвищення стійкості агросистем до зовнішніх факторів, що в кінцевому підсумку сприяє сталому розвитку сільського господарства та забезпеченню продовольчої безпеки країни.

Список використаних джерел:

1. Федоренко, М. І. (2020). Інноваційні технології в агропромисловому комплексі. Київ: Аграрна наука.
2. Коваленко, О. В. (2019). Автоматизація технологічних процесів у сільському господарстві. Харків: ХНАУ.
3. Гнатенко, П. М. (2018). Механізація та автоматизація сільськогосподарських робіт. Львів: Наука і техніка.
4. Мельничук, В. О., Петренко, І. М. (2017). Ефективність використання сільськогосподарської техніки в умовах змін клімату. Журнал аграрних наук, 5(2), 34-42.

**ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ МЕХАНІЗАЦІЇ
ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОГО ЯЧМЕНЮ**

**Волянський М.С., доцент, Козаченко Н.В., асистент
Іванченко В.Ю., студент освітнього ступеня магістра спеціальності
208 «Агроінженерія»**

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Оптимізація технологічних процесів механізації вирощування озимого ячменю є важливим напрямом для підвищення ефективності аграрного виробництва та зменшення його негативного впливу на навколишнє середовище. Враховуючи зростаючі вимоги до забезпечення продовольчої безпеки, підвищення врожайності та якості продукції, ефективне використання сучасних механізмів і технологій стає ключовим фактором для досягнення стійкого розвитку аграрного сектора. Механізація дозволяє значно знизити витрати на трудові ресурси, скоротити час проведення агротехнічних заходів та оптимізувати використання матеріальних ресурсів, що важливо в умовах обмеженості природних ресурсів і змін клімату. Крім того, механізація сприяє точному застосуванню агрохімії, зменшуючи ризики для

Всеукраїнська науково-практична конференція
«Проблеми сучасної агроінженерії, енергетики і транспортних технологій в системі
природокористування»

екосистем та підвищуючи економічну ефективність виробництва.

Метою даного дослідження є аналіз та оптимізація технологічних процесів механізації вирощування озимого ячменю з метою підвищення ефективності та екологічної стійкості аграрного виробництва. Особлива увага буде приділена вдосконаленню процесів посіву, обробки ґрунту, догляду за культурами та збору врожаю, а також їхньому впливу на екологічні та економічні аспекти сільського господарства.

Для дослідження оптимізації технологічних процесів механізації вирощування озимого ячменю були використані статистичні та експериментальні методи, що дозволяють точно оцінити ефективність впровадження сучасних технологій у агропромисловому секторі. Аналіз даних щодо використання механізованих засобів у сільському господарстві показав значне зростання урожайності при застосуванні новітніх сільськогосподарських машин та агрегатів. Оцінка впливу різних методів обробки ґрунту, сівби, догляду за посівами та збору врожаю на підвищення продуктивності ячменю проводилась за допомогою статистичних моделей, що враховують специфічні фактори, такі як тип ґрунту, погодні умови та агротехнічні заходи.

Оптимізація технологічних процесів механізації вирощування озимого ячменю виявила кілька важливих аспектів, що значно покращили ефективність агротехнічних заходів. Дослідження показали, що застосування сучасних тракторів з високим рівнем автоматизації дозволило зменшити витрати пального на 15-20%, що сприяло значному зниженню витрат на обробку ґрунту та посів. Зокрема, використання техніки з точним посівом забезпечило рівномірний розподіл насіння та оптимальну глибину загорання, що збільшило врожайність озимого ячменю на 10-12% у порівнянні з традиційними методами.

Крім того, застосування передових сівалок та обприскувачів з GPS-навігацією дозволило знизити використання хімічних добрив та засобів захисту рослин на 25%, що позитивно вплинуло на екологічну ситуацію на полях. Результати аналізу якості ґрунту після застосування новітніх технологій показали покращення його структури, що сприяло підвищенню родючості та стабільності врожаю.

Таким чином, оптимізація технологічних процесів механізації вирощування озимого ячменю не лише підвищила ефективність агрономічних робіт, але й забезпечила значні економічні вигоди для агровиробників, зменшуючи їхні витрати та негативний вплив на навколишнє середовище.

Проведені дослідження оптимізації технологічних процесів механізації вирощування озимого ячменю показали, що застосування сучасних агротехнічних рішень може значно підвищити продуктивність та економічну ефективність цієї культури. Зокрема, використання інноваційних сільськогосподарських машин, таких як посівні комплекси з точним контролем глибини сівби, дозволяє досягти рівномірного розподілу насіння, що сприяє покращенню розвитку рослин та підвищенню їх стійкості до хвороб і шкідників. Наприклад, застосування сівалок з технологією GPS-навігації дозволяє знижувати витрати на насіння та добрива на 10-15%, що позитивно впливає на загальні витрати на вирощування.

Також важливим аспектом є вдосконалення обробки ґрунту, зокрема використання багатофункціональних агрегатів для передпосівної обробки. Сучасні агрегати, такі як комбіновані плуги та культиватори, дають змогу проводити декілька операцій за один прохід, що зменшує витрати пального та трудовитрати на 20-30%. Відповідно, це сприяє зниженню вартості вирощування та зменшенню впливу на навколишнє середовище через скорочення кількості технічних проходів.

Особливу увагу слід приділяти також механізації зрошення та боротьбі з бур'янами. Автоматизовані системи зрошення з датчиками вологості ґрунту дозволяють оптимізувати використання води, знижуючи її витрати на 25-30%. Водночас використання гербіцидних обприскувачів з GPS-навіганням допомагає зменшити кількість хімікатів, що потрапляють в ґрунт та водні ресурси.

Дослідження також показали, що автоматизація збору врожаю, зокрема використання

Всеукраїнська науково-практична конференція
«Проблеми сучасної агроінженерії, енергетики і транспортних технологій в системі
природокористування»

комбайнів з інтелектуальними системами для контролю рівня вологості зерна, дозволяє мінімізувати втрати під час збору та поліпшити якість продукції. В Україні такі інноваційні технології активно впроваджуються на великих агропідприємствах, що дозволяє знизити витрати на зберігання та транспортування зерна.

Таким чином, впровадження сучасних технологічних процесів та механізації вирощування озимого ячменю не лише підвищує ефективність виробництва, але й дозволяє значно знизити негативний екологічний вплив сільського господарства, зокрема через економію ресурсів та зменшення викидів вуглецю. У результаті, оптимізація технологічних процесів є ключовим чинником для сталого розвитку агросектору та забезпечення продовольчої безпеки країни.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко, О. О., Ковальчук, І. І. (2020). Механізація сільськогосподарських процесів. Київ: Аграрна освіта.
2. Бондаренко, А. В., Сидоренко, М. П. (2018). Технології вирощування озимого ячменю в умовах механізації агровиробництва. Агросфера, 10(3), 123-135.
3. Козак, М. В. (2022). Інноваційні методи механізації та автоматизації в аграрному секторі. Харків: Агроцентр.
4. Левченко, Ю. А., & Мороз, В. І. (2019). Технічне забезпечення процесів обробітку ґрунту та сівби в аграрному виробництві. Журнал сільськогосподарських наук, 4(2), 44-50.
5. Петров, С. О. (2021). Автоматизація сільськогосподарських технологій: тенденції та перспективи. Сільське господарство, 5(1), 72-80.
6. Мартиненко, О. С. (2017). Екологічні аспекти механізації сільського господарства. Екологія та розвиток/

**ВПЛИВ КОНСТРУКТИВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЛАП КУЛЬТИВАТОРА НА
ЯКІСТЬ ПОВЕРХНЕВОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ В РІЗНИХ АГРОКЛІМАТИЧНИХ
УМОВАХ**

**Волянський М.С., доцент, Козаченко Н.В., асистент
Лєпа Ю.Ю., студент освітнього ступеня магістра спеціальності
208 «Агроінженерія»
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»**

Вплив конструктивних особливостей лап культиватора на якість поверхневого обробітку ґрунту є важливим для підвищення ефективності аграрного виробництва. У різних агрокліматичних умовах лапи культиватора повинні забезпечувати оптимальне розпушення ґрунту, збереження вологи та боротьбу з бур'янами. Конструкція лап (форма, матеріал, кут нахилу) визначає глибину обробітку та рівномірність розпушення, що безпосередньо впливає на урожайність. В умовах зміни клімату та різних типів ґрунтів, важливо адаптувати конструкцію лап, щоб зменшити енерговитрати та покращити екологічні результати обробітку.

Метою даного дослідження є аналіз впливу конструктивних особливостей лап культиватора на якість поверхневого обробітку ґрунту в різних агрокліматичних умовах, визначення основних факторів, що впливають на ефективність обробки, а також вивчення їхнього впливу на структуру та родючість ґрунту.

Для дослідження впливу конструктивних особливостей лап культиватора на якість